

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Socjologia klasyczna

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Socjologia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Socjologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 24SOCS.12P.12832.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Kamil Kaczmarek	
Prowadzący zajęcia	Kamil Kaczmarek	
Okres Semestr 2	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zaznajomienie studentów z klasycznymi teoriami socjologicznymi
C2	Rozwinięcie zdolności samodzielnego studiowania tekstów klasycznych, m.in. poprzez sporządzanie konspektów z lektur
C3	Wyrobienie umiejętności wychwytywania w lekturze elementów istotnych teoretycznie i z perspektywy praktyki badawczej
C4	Rozwinięcie umiejętności przetwarzania struktur teoretycznych w narzędzia poznania współczesnego świata
C5	Rozwinięcie umiejętności poddawania klasycznych teorii krytycznej analizie, oceny ich adekwatności w konfrontacji z rzeczywistością empiryczną
C6	Przekształcania struktur teoretycznych poprzez zmianę zakresu ich ogólności lub zastosowania ich do innych elementów rzeczywistości niż to uczynił autor.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Rozumie znaczenie teorii socjologicznej	SOC_K1_W01	Egzamin pisemny, Konspekty tekstów
W2	Zna główne koncepcje teoretyczne klasyków socjologii	SOC_K1_W01	Egzamin pisemny, Konspekty tekstów
W3	Zna klasyczne teorie budowy społeczeństwa, jego funkcjonowania oraz przemian, ładu, konfliktów i różnicowania społecznego	SOC_K1_W03, SOC_K1_W04, SOC_K1_W05	Egzamin pisemny, Konspekty tekstów
W4	Rozumie najważniejsze dylematy rozwoju socjologii dyskutowane przez klasyków	SOC_K1_W01, SOC_K1_W02	Egzamin pisemny, Konspekty tekstów
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi stosować reguły hermeneutyki socjologicznej	SOC_K1_U03, SOC_K1_U06	Kolokwium pisemne, Konspekty tekstów
U2	Rozróżnia elementy aktualne i archaiczne w dorobku klasyków	SOC_K1_U01	Kolokwium pisemne, Konspekty tekstów
U3	Potrafi konfrontować klasyczne koncepcje teoretyczne ze współczesną rzeczywistością społeczną	SOC_K1_U01	Kolokwium pisemne, Konspekty tekstów
U4	Potrafi stosować reguły Wertfreiheit (Weber) i naukowej koszerności (Berger)	SOC_K1_U03	Kolokwium pisemne, Konspekty tekstów
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	potrafi znosić stanowiska, z którymi się nie zgadza, wydobywać z nich wartościowe elementy oraz formułować przeciw nim merytoryczne argumenty oddzielając osobę autora od stanowiska	SOC_K1_K03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne, Konspekty tekstów

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Znaczenie klasyków jako mistrzów wyobraźni socjologicznej, rezerwuaru pomysłów teoretycznych, źródła inspiracji i fundamentu kompetencji zawodowych socjologa. Znaczenie teorii socjologicznej dla rozumienia świata oraz ukierunkowywania badań empirycznych.	W1, W2, W4	Wykład
2.	Zasady hermeneutyki socjologicznej, socjologiczna koszerność i Vertfreiheit, zasady dokumentowania źródeł (cytowanie i przypisy).	U1, U2, U3, U4	Wykład, Ćwiczenia
3.	Heglowska teoria społeczeństwa i ewolucji społecznej	W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
4.	Comte: tożsamość socjologii, jej metody, statyka i dynamika społeczna	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
5.	Marksa teoria bazy i nadbudowy, klas, ideologii, materializm historyczny, alienacja a teoria wartości dodatkowej, koncepcja społecznego znaczenia religii	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
6.	Spencer: rodzaje stronniczości; organicyzm jako teoria systemów, teoria rozwoju i ewolucji; instytucje społeczne;	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
7.	Weber: wolność od wartościowania, Verstehen, typy idealne, teoria panowania, zróżnicowania społecznego, teza o etyce protestanckiej, koncepcja polityki	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
8.	Pareto: teoria systemu, cyrkulacji elit, rezydualizacji i derywacji	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład
9.	Tocqueville: koncepcja arystokracji i demokracji	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
10.	Durkheim: fakt społeczny i socjologizm, mechaniczny i organiczny typ więzi społecznej; anomia i rodzaje samobójstw, religia w życiu społecznym	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Wykład, Ćwiczenia
11.	Toennies: Wspólnota i stowarzyszenie.	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
12.	Scheler: socjologia moralności i socjologia wiedzy	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia
13.	Simmel: forma i treść, formy podległości i nadrzędności, tajemnica, rola pieniądza w życiu społecznym	W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Kolokwium pisemne: odpowiedzi na każde pytanie są oceniane wg skali, a ocena końcowa stanowi średnią: • bardzo dobry (bdb; 5,0): wyczerpująca odpowiedź na pytanie, poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej, • dobry plus (+db; 4,5): wyczerpująca odpowiedź na pytanie, sporadyczne nieścisłości, poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, bez używania argumentacji opartej na wiedzy potocznej, • dobry (db; 4,0): dobra odpowiedź na pytanie, częściowo poparta wiedzą wyniesioną z zajęć i literatury, pojawia się argumentacja oparta na wiedzy potocznej, • dostateczny plus (+dst; 3,5): dobra i dostateczna odpowiedź na pytanie; w odpowiedzi pojawiają się argumenty oparte na wiedzy potocznej obok wiedzy wyniesionej z zajęć i literatury, • dostateczny (dst; 3,0): dostateczna odpowiedź na zadane pytanie, nieuporządkowana wiedza wyniesiona z zajęć i literatury, częste używanie argumentacji opartej na wiedzy potocznej, • niedostateczny (ndst; 2,0): błędna, nieprecyzyjna odpowiedź na zadane pytanie, brak znajomości treści przekazywanych podczas zajęć, braki w wiedzy wyniesionej z literatury, wypowiedź nie na temat.
Ćwiczenia	Obowiązkiem studentów jest przygotowanie konspektu z lektur przed zajęciami. Niezbędne jest przesłanie w terminie 2/3 z konspektów. Obecność na min. 2/3 zajęć Aktywność na zajęciach - umożliwia uzyskanie dodatkowych 5 punktów Sprawdzian pisemny, obejmujący 4 pytania, po 5 punktów każde. Punkty przyznawane są za poprawne odwołanie w odpowiedziach do pojęć teoretycznych i relacji między nimi, uporządkowanie odpowiedzi i jej kompletność. Skala ocen (łącznie 25 punktów - aktywność i kolokwium pisemne): • powyżej 22 punktów - bdb • 20-22 - db+ • 17-19 - db • 15-16 dst + • 13-14 dst • poniżej 13 - ndst

Literatura

Obowiązkowa

1. Comte Auguste, 1961, Metoda pozytywna w 16 wykładach
2. Durkheim Émile, 2000, Zasady metody socjologicznej
3. Marks Karol, 1953, Przyczynek do krytyki ekonomii politycznej
4. Marks Karol, Engels Fryderyk, 1948, Manifest komunistyczny
5. Spencer Herbert, 1889, Indukcje socjologii
6. Weber Max, 1998, Polityka jako zawód i powołanie
7. Tocqueville Alexis de, 1994, Dawny ustrój i rewolucja
8. Tönnies Ferdinand, 1988, Wspólnota i stowarzyszenie. Rozprawa o komunizmie i socjalizmie jako empirycznych formach kultury
9. Simmel Georg, 1975, Socjologia,
10. Simmel Georg, 1997, Filozofia pieniądza
11. Scheler Max, 1997, Resentyment a moralność
12. Weber Max, 1994, Etyka protestancka a duch kapitalizmu
13. Durkheim Émile, 2006, Samobójstwo

Dodatkowa

1. Coser Lewis A., 1971, Masters of Sociological Thought. Ideas in Historical and Social Context
2. Ritzer George, 2004, Klasyczna teoria socjologiczna
3. Abel Theodore, 1977, Podstawy teorii socjologicznej
4. Andreski Stanisław, 1992, Maxa Webera olśnienia i pomyłki
5. Andreski Stanisław, 2002, Czarnoksiężstwo w naukach społecznych

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	30
Czytanie wskazanej literatury	10
Inne	10
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do zaliczenia	10
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 120
Liczba punktów ECTS	ECTS 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
SOC_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uczestniczenia w dyskusji na tematy społeczne – formułowania własnego stanowiska w oparciu o wiedzę socjologiczną oraz wykorzystywania wiedzy socjologicznej do rozumienia stanowisk stron w dyskusji
SOC_K1_U01	Absolwent/ka potrafi rejestrować i interpretować procesy i wydarzenia społeczne (zwłaszcza dotyczące współczesnego społeczeństwa polskiego oraz innych społeczeństw stanowiących tło porównawcze) przy pomocy pojęć i teorii socjologicznych
SOC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prace i wystąpienia w języku polskim, służące komunikacji naukowej i pozostające w zgodzie z jej regułami
SOC_K1_U06	Absolwent/ka potrafi planować, realizować i monitorować własną pracę oraz podejmować i realizować różnorodne role w zespołach
SOC_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce socjologii w systemie nauk oraz jej relacje z innymi dyscyplinami
SOC_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe metody i techniki badań socjologicznych oraz w zaawansowanym stopniu czynniki decydujące o ich właściwym doborze przy rozwiązywaniu problemów badawczych
SOC_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie ideę normatywnej regulacji życia społecznego oraz mechanizmy za nią odpowiedzialne
SOC_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu procesy leżące u podstaw stabilności i zmiany społecznej w kontekście lokalnym oraz globalnym
SOC_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu kluczowe teorie socjologiczne oraz ich zastosowania w przedsięwzięciach badawczych